

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Η ΕΡΡΙΕΤΤΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

· Ή παιδική της ήλικια. — Φτώχεια καὶ δυστυχία. — Ο Φίλιππος ντ' Ἀνδρού, δ σύγχρονός της. — Μιὰ περιγραφὴ τοῦ ντ' Ἀνδρού. — Ο Λουδοβίκος XIV. — Οι ἔρωτες τῆς Ερρίκης. — Ή καζεκτική φύσις της. — Ο τραγικός θάνατός της.

"Οταν ού εμφύλιος πόλεμος ή Ἐπανάστασις ανήγκασαν τὴν Ερούλετα, κόρη τουν Ἑρούλων τουν ΙΧ και τῆς Μαρίας τῶν Μιτίων και σύζυγο τοῦ ἀποκεφαλισθέντος βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Καρόλου πρώτου, γάλεγατα εἰψήν την Ἀγγλία, τη χώρα διου εἰχε περάσει τις πολὺ χώρες προς την Ἰαπωνία, η ἡρωική και ωμωνυμική αυτή γυναῖκα κατέβησε στην Γαλλία. Εκεί πολλὰ ἀνύποτα μόνιμα μοναστήρια οὗ ζουσαν μάλιστα ἐλευθερίη καὶ ἔξεντελουσική. "Αγα και κανονίζεις μόνη της τα ἔξοδα της ἐφύσας μέχρι του σημείου να μή μπορεῖ πια να πληρώσῃ τους ανθρώπους της, οι οποίοι διαδοχικῶς, τὴν ἐγκατάλειψαν. Επούλωσε τις τουαλέττες της για νά μη πεθαίνει ἀπ' τὴν πενίαν και γάλακμόποσο της έλευσαν κατα την ξανθά για νά πανδί τὴν φωτιά της και σχεδον κατα τη φωνή για νά θέψει το παύδι της.

Αὐτὸν τὸ παύδι είταν ή Ἐρούλετα "Αγαν Στονάρτ, ή μελουσός "Μαντάμα", πολὺ γνωστή στην ιστορία με τ' άνοιμα. Ερούλεττα τῆς Ἀγγλίας.

“Η Ερρέττα από τη παιδικήν της ήλικια γάωνε την ἀθλιότητα της πού σκηνώθηκε δυστυχίας. Έπι τούλι καιρὸν ή χρήστη του Καρδούλου Ι και ή κόρη της ἔζησαν τέτοια έλευσιν ζωῆς, ώστε στὸ τέλος προκαλεσσον το γενικό οἰκου τῶν Γάλλων. Μαλά καὶ τὰ οἰκονομικά τῆς Γαλλίας βρισκόντουσαν τότε σὲ μαλακή πετασία μεταστρέψανται εξόριστες δὲν μποροῦσαν νά υπολογίσουσαν στὴν ὑποστήξει τῆς Γαλλικῆς αὐλῆς. Ή ίδια η βασιλισσας; Άννα ή Άννασσα καὶ έλαθε βρεθεῖ στην ἀνάγκη νέ επιτομή τὰ πολύτιμα πετράλια τους στέμπατο! Τὸ Κοινοβούλο τέλος συγκανήθηκε καὶ παραχώρησε μιὰ ἐπιχορήγηση σαφάντη χιλιάδαν λιβρῶν στὶς δύο ἔξοριστες ποικιλήπισες

πού είχαν καταψύγει στο γαλλικό αέρα θάλασσα.
— Μέχρι τού γαμού της ή νεαρά Ερμέταια
"Αγνά δέν πασχόλησε τὴν ιστορία. Εἶναι
αλήθεια διὸ ἐστέρεωτο φυσιῶν καρέτων κι'
οὐτε κανένα ἀλλὰ θελήγοντο εἰλεῖς πάντα^{της}.
Η ἀπόλτης τῆς Λοΐζης της καὶ τὸ φω-
τοῦ τῆς τενύσια δὲν ἔκαναννά στρέψη ποδές
αυτήν κανένα βλέμμα.
— Όταν τού; Ερμέταια.

"Οταν ή Ερμηνέτα πρωτοπανουσιατικές στη Γαλλία ήταν θά είπαν μάδις δύο χρόνων. "Η παρούσια της πέρασε σχεδόν απαραήσην. Τούτο μόνο καταδεχτήκαν νά την προσέξουν οι αιδινοί κύκλοι, διατά νά την λέγονται νά της χαρογέλανε και πάλι: ούτε άδελφος της, Κάρολος: ού δεύτερος, είχε ανακηρυχεί τὸν θρόνο τοῦ πατέρα του. "Η νεαρά Ερμηνέτα, μελέλε νά γίνεται τώρα μιά περιζήτηση νύφη.

Αρχισαν λοιπόν νά μιλοῦν περί γάμου με τό μοναδικό άδελφο τού βασιλέως της Γαλλίας, τό Φιλίππο τού Ἀντώνιου.⁹ Ή Ερριέττα είταν τότε μόλις δεκαέξι χρόνων, μά αι πρόσωρα, γάμοι είταν συνθήσιμενα αὐτή την έποχη. Είχε γίνει μάλλοντες άποκτο θελατική ἀν πιστέψουμε τὴν περιγραφή της κ. ντε Ματτεβίλ, η οποία γούραι γι' αὐτή τη ἔξης:

«Η Ἀγγλίδια πριγκήπισσα εἰν' ἀρχετά
ὑψηλή, ἔχει ἀρχετή χάρη καὶ τὸ κορμί της
ποὺ εἰν' ἀλήθεια διτὶ δὲν εἶναι καμωμένοχω-

οις λέάθος θά την ἔταιρε κανεὶς γιός καρπούς
κοφτείσαγμον, δύο εἶναι πράγματα. "Η δύορος
τῆς ἔξαιρετις, μὲν τὸ πρόσωπο τῆς, παρ' ἡ
ἔχει κάποια ἐχωριστή χώρη καὶ γοητεία, ἡ
Τοῦ χώματος τῆς εἶναι πολὺ λευκό καὶ καθεύ-
δωσις, θυμητές σύδει καὶ γαστερί. Η μύτη της
στόμα της εἶναι φοδρόχοντος, καὶ τὰ δόντα της
κότητος καὶ κανονικότητος. Μά το μακρὸν πε-
χνήτος φανούντων σά ν' ἀπειλούν τὴν δύορον

“Ο πρίγκιψη μὲ τὸν ὅποιον ἥθελαν νὰ ἐνά-
χεικτικὸν αὐτὸν πλάκωμα, τὸ τόσο ἐγνεύκιον, ἐπε-
ταῖος στὸν ὅποιον θα ταύχισε μάτι παρόμοιον.
Ἀνδρῶν, εἰταν, ἡ πολὺ παμβυρώδης, ἡ πο-
λέησος ποτὲ. Ὡραῖος παραπάνω ἀπ’ ὅτι
δὲ εἴτε τίποτε ἀντικό δέπανον του. Ἀνοθέτε-
σποινιδες τῆς τιμῆς και στοιχιαρεσ τῆς
παρος στὴ συνεργοφιλι αὐτῶν και δὲν εἴτε
παρο για τὰ στολίδαι και τοὺς φαλματαλάθεα
τοτε μὲ τὰ ποταπά πρόγματα, μὲ τὶς μά-
ρσικες τι υ, τὰ ἀρώματα και τὰ κοσμήματα,
τίποτε π ριστέρο παρα νὰ μεταφεύκει
φορῶντας σκουλαρίκια στ αντιά, τὰ γυρδά-
τεις. Σ’ αὐτὲς τὶς περιπλανήσοντες τὸν συνδό-
ρφομαυλον ἄλλοι, διποτὸς ὁ ἀβρᾶς νιεῖ Σοανά,
σκεδαστικὸν πρόπον διγγεταί τα κοινά τους,

είταιν αρκετά κοντός, δ Φύλιππος φορούσε υπόδηματα με πολλή υψηλή τακούνια για νά φωνεται ψηλότερος. «Ο Φύλιππος, βεβαιώνουν έκεινοι που στην συνανταστράφηκαν, και στην έξοχη άνωμα τευνόταν σα νά περδόνειτο φωτά πάνι σε χροφ. Επήγινε φτειασιδωμένος, άπαθης μεσ' σήνη φωτιά και σε έπικινηδύνη μέρον μά γεννούσητα τόση φυσική που γνωνόταν σα ν' άγγινούσε τι είνε ο θάνατος...»

Είχε περάσει το τριάντα χρόνια και δὲν είχε αλλάξει διόλου στις συνήθειες του. Ή δεύτερη σύγχρονός του τόπος γραφήρει δέχονται «ερδόντων» περισσότερο γυναικείους παρά άνδρικούς. Δέν αγαπούσε ούτε τ' αλλογιά, ούτε το κυνήγι· άμεσοκάνε μόνο νά πάιζε, νά τρώει πολύ, νά χορεύει και νά κάηγ τήν του αιλέττα του. Προσένεισε α' αυτά δεν είχε τις χειρότερες συναντασφρούς του κόσμου. Απέντα λοιπού είταν ού πουτσιάρης μηντή της. Ερρεάτες, δ' όποιος δὲν άργησε για γάνει και σύγχρονός της.

Μέσα σ' ἔνα τέτοιο διεφθαρμένο περιβάλλον ή ἀρετή τῆς Ἐργαζούσας είται ἐκτεθειμένη σὲ χίλιους κινδύνους. Καθώς μάλιστα είται ἐκ φύσεως κοκέτα, καθώς ἥθελε γ' ἀρέση, πως θὰ μποροῦσε

νά ἀντισταθμίσῃς πρώτες ἐπιθύμεσις ποὺ θά της ἔγινοντο ;
Ο Λουδοβίκος ΧΙ·Ε είταν ό πρώτος στα δέκτα του όποιου
ἔπεσε. Αντός βέβαια, δὲν ήθελαν νά κάνη γυαναίκα του αυτή την

«φιλάσθενη και ἀπὸ ἔπειτα μέντοι τὰ κατὰ γοργούς πάντα τοις
τεχνάστης νόμοις συναψύνειν γενεῖα πριγκηπίσσα, μά άρ-
επειδή τὸ βασιλικὸν αἴσθημα δὲν είναν καὶ τόσο φλογέρο, εἰτε ἐπειδή
ἡ γυναικαδέλφη του δεντύλωμος νά σφραγῇ τόσο ψηλά, πρὸς αὐτόν,
ὅ δέντως τονεύειν κάπας ἀπογαμιστούντος.
“Ἐργάζετα προτίμησος ὑπὸ ἀκόσιος τις ἐρω-
τικές φιλοφρονήσεις του κομητοῦ τοντὸν Γκίζι.
Αὐτὸς είλεται φιλομένος για τὴν κοινωνίτητά
του, τοὺς τρόπους του καὶ τὴν ἐπιτίθεσην
τῆς κοινέντας του. Μᾶς παρουσιάζεται ἀκό-
μη ἀπὸ τοὺς χρονογράφους τῆς ἐποχῆς ὡς
πνευματώδης καὶ εἰρών, ἐλαφρὸς καὶ μα-
ταιόδοξος, γενναῖος ὅπου καὶ ἀνόντος.

ταύτοδοσίς, γεννώντας ούνον κατ' ανοήσην.
"Η ίδιων υγράσιαί της "Ερδείτας είταν
πίνεται φιλαδέλφην. Ολόκληρος ἥμερος ἔ-
μενε στὸ κρεβάτι της, πράγμα πού δὲν
τὴν ἐμπόδιζε νὰ δέχεται, ἀλλὰ ἔξαιρετικά
στολισμένη ἀπὸ τὸ πρώτο ὡς τὶς ἐνένα τὸ
βράδυ. Ό εὐθύνως χαρατήρια τῆς, ἡ
χάρις καὶ ἡ γοητεία τῆς ἐκαναν τοὺς ἐπί-
κεπτας τῆς νότια λησμονούν γοήγονα διτὶ²
βραστούσαν στὸ πλευρὸ μιᾶς ἀσθενοῦς.

Τόν ίδιο χρόνο τού θανάτου της ένα ξεσκημένο μάτι βλέποντας την μπορούσε νά καταλάβῃ δι τί δέν έχει άκουμ παρά μήνες λιώζεις. Ή κυρία ντε Μοναστιέ, ή δούλα την συνάντηση στις Βερσαλλίες, την θαλά πού πήγαιναν και οι δύο νά επισκεψεύνται βασιλιάσσα Μαρία - Τερέζα μάς την λογγαφάζει με γοαμέκες που άφηνον νά υπονοηθεί τό προσεχείς τέλος της : «Η «Μαντώμ» (ή Ερωτέα) έμπιπτε στα δοματά της βασιλίσσας σα μά πεθαμένη νευμένη καί γιά μά στιγμή δηλος ο κόσμος καθώς και η βασιλίσσα κ' έγωγει παίπε : «Η «Μαντώμ» έχει τό θά-

ταῦτα γραφωμένα στὸ πρόσον τῆς καὶ
ὅ «Κύριος» (ὅ Φίλιππος τοῦ Ἀγρίου) ἔχει δίκυρο νὰ λέει διὰ τοῦ δὲν ἔπει
ζῆση πολὺ μὲ τέτοιο πρόσωπο που ἔχει».·¹²Ως τόσο ἡ Ἐρρίκεττα εἰπε
στὴ βασιλισσαὶ κατὰ τὴν ἐπίσκεψή την διελέγεται αὐτὴ
ἡ μέρα τὸν εἴαντο πολὺ καλύτερο, διτὶ εἴται ἀποφασισμένη
ν' ἀλλάξῃ ζωὴν πρᾶγμα ποὺ ἔλπει νὰ τῆς κάνει καλὸν στὴν ὑγεία
της, οὗτοι εἰχει καταληπτική δρεῖσθαι κλτ. κλτ. Τέλος παρεκάλεσε τὴ
βασιλισσαὶ νὰ τῆς παραδέσθη μια μικρὸν γεύμα τὸ γηγενούστερο,
γιατὶ φοβόταν μήνη πάσι δ σύνχυνος τῆς καὶ τῆς τὸ ἀπαγορευόν
κι' ωστα τῆς παρεπεθή, κατόπιν πολλῶν παρακλήσεων, ἐφαγε, μὲ
λόστα.

Στις 24 Ιουνίου τοῦ Ἰδιου ἐτούς (1670) ἔζη μέρες μετά τὴν ἐπανοδοῦ τῆς ἀπὸ τὴν Ἀγγλία, ὁ Φίλιππος τοῦ Ἀνδροῦ καὶ ἡ Ἐρωτέα ἐπήγαν στὸ Σαίν—Κλόντ. Τὴν πρώτη μέρα ποὺ ἔμειναν ἐκεῖνη ἡ Ἐρωτέα παραπονεύθηκε διὰ ἔννοιαν, κάποιο πόνο στὸ πλευρὸν καὶ στὸ στομάχι. Ἔπειδὴ ὅμως ἔκανε πολὺ λέστη θέλησαν νόσον μάτιον στὸ ποτάμι παρὰ τὴν ἀπαγόρευσην τοῦ καταρροῦ της, μά ἀντὸν τὴν ἔχαιροτερεφέρει. Εἴταν Παρασκευὴν, Τὴν Κυριακὴν ἀμούσους δικας πάντας τὴ λειτουργία, ἔφαγε τὸ μεσημέρι δύο ἔργων συνήψις καὶ μετὰ τὸ γεῦμα ἔκαλπόθηκε δῶπος ἔκανε συγκῆνα σταύρου εἰλές τὴν ἑινεύθερα νά τὸ κάνη, στὶς πλάκες. "Οταν ἔκπινσης δόλοι εἰδαν πώς τὸ πρόσωπό της είταν τρομερὰ καλαίσμενον. Συγχρόνος δὲ τὸ πλευρὸν της ἄρχοις νά πονῇ. Τῆς ἔφεραν ἐποτῆρι νερό μὲ κάποιο φάρμακο, τὸ οποῖο νά ιδια εἰλεῖ Ειρήνης από πορίν. Ἀξαφονά ἄρχοις νά φωνάζῃ : 'Ω ! Θεέ μου ! πάκις πονάω ! Δέ μπορῶ πάκια.' Τὴν μετέφεραν στὸ κρεβάτι της, ἔτερεξαν νά βρουν τὸ γιατρό, ὃ δύοποιος δά-

